

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.III.20.462/2025/3. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: Felperes1

(Cím2)

A felperes képviselője:

Takács, Kiss és Társai Ügyvédi Iroda

(Cím3,

ügyintéző: dr. Pete Judit ügyvéd)

Az alperesek: Alperes1

(Cím1) I. rendű

Alperes2

(Cím1) II. rendű

Az alperesek képviselői:

Alperes2

(Cím1) I. rendűért

Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda

(Cím4,

ügyintéző: dr. Ölveczky István ügyvéd) II. rendűért

A per tárgya: kölcsön megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.485/2024/15.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Nagykanizsai Járásbíróság 11.P.20.822/2023/9.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 24.600 (huszonnégyezer-hatszáz) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat engedélyezése szempontjából lényeges tényállás

[1] Az M. Zrt. és az I. rendű alperes 2008. szeptember 2-án „kölcönszerződés és opciós szerződés (magánszemély javára)” elnevezésű szerződést (a továbbiakban: szerződés) kötött gépjármű-finanszírozás céljából. Ennek értelmében a hitelező az I. rendű alperes részére 2.300.000 forint összegű, változó törlesztésű, deviza alapú kölcsönt nyújtott, a kölcsön devizaneme svájci frank, a teljes hiteldíjmutató (a továbbiakban: THM) 15,86%, az ügyleti kamat 13,82%, a havi törlesztőrészlet összege 39.720 forint.

[2] A szerződés IV.3. pontja szerint a szerződés aláírásával az I. rendű alperes tudomásul vette a hitelező figyelemfelhívó tájékoztatását, miszerint a forinttól eltérő devizanemben történő kölcsönfelvétel előre pontosan nem becsülhető devizaárfolyam és kamatkockázat tudatos felvállalását jelenti. A kölcsön futamideje alatt árfolyam elmozdulások bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal, irányban és mértékben következhetnek be. Az árfolyamváltozás hatására változhat, sőt akár jelentős mértékben megnövekedhet mind a tőketartozás, mind a törlesztőrészletek forintban meghatározott összege.

[3] A II. rendű alperes 2011 májusában az I. rendű alperes szerződésből eredő kötelezettségei teljesítéséért készfizető kezességet vállalt.

[4] A hitelező a szerződést – az I. rendű alperes szerződésszegésére hivatkozva – 2013. május 23-án azonnali hatállyal felmondta. A 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) és a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) szerint a tisztességtelenül felszámított összeggel elszámolt. Ennek összegét 591.045 forintban határozta meg, és az elszámolást követően a szerződés szerinti lejárt tartozást 1.169.581 forintban állapította meg. 2016. január 12-én a hitelező a 2013. október 8-án a felmondás folytán lejárt tartozásra vonatkozóan kötött részletfizetési megállapodást is azonnali hatállyal felmondta, és az alpereseket 1.017.765 forint megfizetésére szólította fel.

[5] A felek között korábban folyamatban volt perben a Nagykanizsai Járásbíróság a 6.P.20.813/2021/4. számú ítéletével a felperesnek a kölcsönszerződés felmondására alapított keresetét elutasította, amely ítéletet a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.065/2023/8. számú ítéletével helybenhagyott (a továbbiakban: előzményi per). Az előzményi perben eljáró másodfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás világosan, érthetően ismertette az árfolyamkockázat lényegét, ezért nem osztotta az elsőfokú bíróságnak az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelenség miatti semmisségére levont jogi következtetését. A másodfokú felülbírálat emellett kiterjedt a felmondás jogszerűtlenségére levont jogi álláspontra is.

A kereset és az alperesek védekezése

[6] A felperes keresetében 1.229.369 forint kölcsöntartozás és ennek 2016. január 3-tól járó késedelmi kamata megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 523. §-a alapján. Az előzményi perben meghozott jogerős ítélet miatt keresetét akként terjesztette elő, hogy a szerződés nem a felmondással, hanem a futamidő végén szűnt meg, és levezette, hogy a

futamidő végéig tisztességes árfolyam figyelembevételével az alpereseknek milyen összegű fizetési kötelezettsége állt fenn, továbbá a befizetéseiket levonásba helyezte.

[7] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Érvelésük szerint a felperes jogellenesen követeli tőlük „a devizaalapú elszámolással módosult futamidőre hivatkozva a keresetben követelt összeget”, és a kezesi felelősség terjedelme sem egyértelmű. A szerződés érvénytelenségét és a felmondás jogszerűtlenségét is állították, utóbbi körében azt, hogy a „felmondás kapcsán a fennmaradt törlesztőrészletnek nincs lejáratát”. Érvénytelenségi kifogásukat arra alapították, hogy fenntartották: az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás nem volt megfelelő, és az árfolyamrés miatt fennálló tisztességtelenségre is hivatkoztak.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alpereseket egyetemlegesen kötelezte 1.229.369 forint és ennek 2024. április 26-tól járó késedelmi kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[9] Határozatának indokolása szerint az árfolyamkockázatot az alperesekre telepítő szerződéses kikötés már nem volt vitatható, mert annak tárgyában jogerős ítélet született. Megítélése szerint ezen érvénytelenségi ok hiányában a szerződés rendelkezései eredeti tartalmuk szerint köti a feleket. Hangsúlyozta, hogy a keresetet a felperes nem a felmondásra, hanem a futamidő lejártára alapította, ennek megfelelően vezette le a követeléseösszepszerűségét, a tisztességes árfolyam figyelembevételével, valamint az alperesek teljesítése elszámolásával (a szerződés szerinti fizetési kötelezettség és az összteljesítés különbözeteként). Kiemelte, hogy a törvényi elszámolásra figyelemmel a szerződéses futamidő 2016. január 2. napjára módosult. A követelésösszepszerűségét az alperesek érdemben nem vitatták, ezért azt az elsőfokú bíróság egyebekben nem vizsgálta. A késedelmi kamatkövetelés tekintetében az alpereseknek a jogosulti késedelemre vonatkozó érvelését elfogadva arra a következtetésre jutott, hogy őket nem terheli késedelmi kamat, a jogszerűtlen felmondás ugyanis a követelést nem tette lejárttá. Az elsőfokú bíróság a kezesi szerződést érvényesnek találta, ugyanakkor az alpereseknek az árfolyamrésre vonatkozó kikötés semmisségére alapított kifogását nem találta megalapozottnak, ugyanis e kérdést a DH törvények rendezték.

[10] A II. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét azzal hagyta helyben, hogy a késedelmi kamat fizetésével kapcsolatos rendelkezést mellőzte.

[11] Határozatának indokolása szerint helyesen mutatott rá a II. rendű alperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság ítélt dolognak tekintette, ezért nem vizsgálta az árfolyamkockázati tájékoztató megfelelőségét a kellő idő követelménye szempontjából. Utalt arra, hogy az előzményi perben eljáró másodfokú bíróság az árfolyamkockázati tájékoztatót csak tartalmi szempontból vizsgálta, és a szövege alapján azt érthető tartalmúnak, vagyis tisztességes általános szerződési feltételnek tekintette. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ez alapján jutott arra a következtetésre, hogy a kölcsönszerződés és az azt biztosító kezességi szerződés érvényes. Kifejtette, hogy a hivatkozott előzményi jogerős ítéletnek

ugyanakkor nem volt tárgya, hogy a szerződéskötés előtt a hitelező biztosított-e kellő időt az I. rendű alperesnek a szerződési feltételek megismerésére. E fellebbezési érveket azonban a másodfokú bíróság a felülbírálat – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdésében foglalt – korlátai miatt érdemben nem vizsgálta. A fellebbezés ugyanis a releváns és adekvát eljárási és anyagi jogszabályokat, a Ptk. 209/A. § (2) bekezdését vagy a Ptk. 209. § (4) bekezdését nem tüntette fel jogszabálysértésként.

[12] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az árfolyamrés tisztességtelensége miatt alkalmazott jogkövetkezmény – nevezetesen az MNB hivatalos devizaárfolyamára vonatkozó rendelkezés lép a semmis kikötés helyébe – a DH1 tv. 3. § (2) bekezdésén, azaz kógens jogszabályi rendelkezésen alapul. Kiemelte, hogy ez esetben az érvénytelenség alkalmazandó jogkövetkezményéről való döntés nem a bíróság hatáskörébe tartozik. Utalt arra, hogy a II. rendű alperes a DH1 tv. alkalmazása ellen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvre (a továbbiakban: Irányelv) alapítottnak nem tiltakozhat. Indokolása szerint az árfolyamrés esetére a magyar jogszabályok tartalmaznak behelyettesítő szabályokat, és a DH törvények nem tartoznak az Irányelv hatálya alá. Ezen okból a másodfokú bíróság szükségtelennek találta a II. rendű alperes indítványa alapján az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését az árfolyamrés alkalmazása miatt érvénytelen szerződés jogkövetkezményeiről szóló tájékoztatással vagy annak elmulasztásával kapcsolatosan.

[13] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a kezességi szerződés érvényesen létrejött, ennek megfelelően a II. rendű alperes kezességvállalása érvényes. Hangsúlyozta, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint minden esetben a hitelező bizonyítási érdeke az ÁSZF rendelkezésre bocsátása, valamint a kellő idő követelményének megtartása. E következtetés, a fogyasztót védő gyakorlat miatt a másodfokú bíróság elutasította a szerződési feltételek időben való megismerésével kapcsolatos, előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelmet is.

[14] A másodfokú bíróság a kölcsönszerződés futamidő lejártával való megszűnése vonatkozásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogosult késedelmének következményét levonta azzal, hogy a lejárt kölcsöntartozás után késedelmi kamatot nem ítélt meg a futamidő lejártától. A jogosult késedelme (illetve a korábbi felmondás jogszerűtlensége) ugyanakkor szerintem nem járt azzal a jogkövetkezménnyel, hogy a szerződés alapján fennálló követelés megszűnt, vagy a szerződés „lejárat nélkülivé vált”, vagy a teljesítési határidőre vonatkozó tartalma hatályát veszítette.

[15] A másodfokú bíróság nem találta szükségesnek a II. rendű alperesnek „a jogszerűtlen felmondás jogkövetkezményével kapcsolatos” előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését sem. Ezt azzal indokolta, hogy az ezzel kapcsolatban megfogalmazott kérdései az Irányelv 3., 6. és 7. cikkével való összhangját érintették, ugyanakkor e cikkek a tisztességtelen általános szerződési feltételekkel függenek össze. Ettől teljesen eltérő kérdésnek tartotta a felmondás jogszerűtlenségét, valamint azt, hogy a kötelezett késedelme hiányában jogszerűtlen felmondásnak mik a jogkövetkezményei. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének kizárólag akkor van helye, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy az ítélete meghozatalához az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) előzetes döntésére van szüksége a szerződések értelmezésével, valamint

az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényességével és értelmezésével kapcsolatos valamely kérdésben. A jelen ügyben azonban ilyen kérdések szerinte nem merültek fel, ezért a másodfokú bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet elutasította.

A felülvizsgálati és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[16] A jogerős ítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet és egyidejűleg felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. Ez utóbbit a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának mindkét fordulatára [a joggyakorlat egységének, illetve továbbfejlesztésének biztosítása], a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjának mindkét fordulatára [a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége], illetve a Pp. 409. § (2) bekezdés c) pontjára [az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége] alapította. Megsértett jogszabályhelyként „minden fogyasztóvédelemmel kapcsolatos jogszabályt”, ezen belül az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló lisszaboni szerződés kihirdetéséről szóló 2007. évi CLXVIII. törvény egyes rendelkezéseit, az Irányelv 6. és 7. cikkét, a régi Ptk. 209. § (1) bekezdését, 277. § (4)-(5) bekezdéseit, 302. §-át, 303. § (3) bekezdését és 272. §-át jelölte meg.

[17] A Pp. 410. § (2) bekezdés cb) pontja körében előadta, hogy „az árfolyamrész jogkövetkezménye (tájékoztatás nélkül kötelező érvényessé nyilvánítás, akár tiltakozás ellenére), az árfolyamkockázat megítélése, különösen a kellő idő, a kockázatkezelés nélküli korlátlan kockázat, ezen belül is a bírósági szerződésmódosításból kizárás körülményeinek megítélése, a felmondás utáni jogkövetkezmény vizsgálatának mulasztása, illetve a devizaelszámolású tartozásra forint késedelmi kamat alkalmazása olyan súlyú jogkérdések halmaza, amelynek társadalmi jelentősége elvitathatatlan”.

[18] A Pp. 410. § (2) bekezdés cc) pontjára hivatkozással kifejtette, hogy az eljáró bíróságok szerint egyértelmű, hogy „a felmondás jogszerűtlensége után a szerződéses lejárát automatikusan megállapítható. Ezzel elmarad a jól ismert gyakorlat, hogy a felmondás után meg kell állapítani a felmondással megszüntetett havi határidők, a felmondás jogszerűtlensége miatt az egyidejű lejára, így a lejárát/esedékesség hiánya miatt a szerződés teljesíthetlenségét. Ezt követően kellene döntenie a jogkövetkezményekről.” Álláspontja szerint „a fentiekből látható, hogyha az árfolyamrésznel az eredeti állapot veszélyes lehet a fogyasztóra az egyösszegű teljesítés miatt, akkor hogyan kerülhet sor a tisztességtelen feltételen alapuló felmondás után az összes felmondás után a törlesztőrészlet megfizetésére.” Ezért tartotta szükségesnek az előzetes döntéshozatali eljárást.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték az ötmillió forintot nem haladja meg, ezért a Pp. 408. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a II. rendű alperesnek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[20] A Kúria előrebocsátja azt is, hogy a felülvizsgálat mint rendkívüli perorvoslat engedélyezése a polgári peres eljárás Kúria előtti, elkülönülő, önálló kérelemre induló és a kérelem elbírálásával befejeződő szakasza, amelyet csak eredményessége esetén követ az eljárás felülvizsgálati kérelmen alapuló szakasza [Kúria Pfv.VI.20.764/2020/3. (BH 2020.366.)]. A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem szabályozása önálló: eltérnek a kötelező tartalmi elemeik [Pp. 410. § (2) bekezdése, 413. §], és a tartalmi hiányukhoz fűződő jogkövetkezmények [Pp. 410. § (4) bekezdése, 415. §]. Az engedélyezés iránti kérelem kötelező tartalmát a Pp. 410. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban taxatívén felsoroltak teszik ki: bármelyik tartalmi kellék hiánya a Pp. 410. § (4) bekezdése értelmében önmagában megalapozza a felülvizsgálat engedélyezése iránt előterjesztett kérelem érdemi vizsgálat nélkül történő visszautasítását (Kúria Pfv.VI.20.057/2020/2.).

[21] A fentiek alapján tehát a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem olyan beadványok, amelyek benyújtási helyét, határidejét és tartalmát a Pp. külön-külön szabályozza [Pp. 410. § (1)-(2) bekezdés, 412. § (1) bekezdés, 413. § (1) bekezdés]. Ha a felülvizsgálat a Pp. 408. §-a alapján kizárt, úgy a felülvizsgálati kérelemhez csatolni kell a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet [Pp. 412. § (2) bekezdés]. A két kérelmet önállóan külön iratban kell előterjeszteni, egy okiratba foglalásuk csak szerkezeti elkülönítésük esetén lehetséges, ennek hiányában a Kúria az engedélyezés iránti kérelmet visszautasítja {Kúria Pfv.VI.20.764/2020/3. (BH 2020.366.) [10]-[11]}. Emellett jelentősége van annak is, hogy a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem között csupán tartalmi összefüggés van, a tartalmi azonosságuk kizárt, a két kérelem a szabályozás önálló tárgya (Kúria Gfv.III.30.288/2024/3.).

[22] A felülvizsgálat Pp. 408. §-án alapuló főszabály szerinti kizártsága esetén a felülvizsgálat kivételes engedélyezésére alapvetően csak az egyedi ügyön túlmutató indokok alapján kerülhet sor, amikor az szükséges, hogy a Kúria a felülvizsgálat jogegységesítő funkcióját érvényre juttassa, ezt célozzák az engedélyezés egyes, a Pp. 409. § (2)-(3) bekezdéseiben szabályozott esetkörei. Az engedélyezés iránti kérelemben tehát – a felülvizsgálati kérelemben foglaltaktól eltérően – nem önmagában a támadott jogerős ítélet jogszabálysértő voltát kell bemutatni, hanem a Pp. 409. § (2)-(3) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően azt, hogy az állított jogszabálysértés kiküszöbölésén túl a jogegység biztosítása érdekében szükséges a Kúria eljárása.

[23] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a II. rendű alperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet abból a szempontból vizsgálta, hogy az ott előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében, a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetőleg társadalmi jelentősége, vagy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége miatt indokolt-e.

[24] A jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján a Pp. 409. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjában foglalt követelmények sem teljesültek az alábbiak szerint.

[25] A Kúria mindenekelőtt kiemeli, hogy abban az esetben, ha a fél több okból kéri a felülvizsgálat engedélyezését, akkor valamennyi hivatkozott engedélyezési okra vonatkozóan – egyenként – meg kell jelölnie a jogkérdést, az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, a megsértett jogszabály pontos megjelölésével és az adott engedélyezési okra vonatkozóan – egyenként – elő kell adnia azt is, hogy az engedélyezést milyen indokok támasztják alá [Pp. 410. § (2) bekezdés]. A II. rendű alperes az engedélyezés iránti kérelmében öt, egymástól különböző és merőben eltérő engedélyezési okot jelölt meg, azonban azokat egyenként nem indokolta, kérelméből nem volt beazonosítható, hogy a kifejtett indokok mely engedélyezési ok alátámasztására szolgálnak. Ez a hiányosság a Kúria egységes gyakorlata szerint önmagában kizárta a felülvizsgálat engedélyezését, hiszen az egyes engedélyezési okok adekvát indokainak megfelelő előadása, következőképp azok azonosíthatósága hiányában a II. rendű alperes kérelme érdemben eredményre nem vezethet (Kúria Pfv.20.775/2024/5., Pfv.21.184/2022/3., Pfv.20.249/2025/2.).

[26] A Kúria ugyanakkor mindemellett a II. rendű alperes által megjelölt engedélyezési okok alapján az alábbiak miatt sem találta a felülvizsgálatot engedélyezhetőnek.

[27] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében indokolt.

[28] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja a felülvizsgálat kivételes engedélyezésének két vagylagos feltételét jelöli meg, ebből következően az engedélyezés iránti kérelemnek az indoka nem lehet azonos a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása körében. A joggyakorlat egysége azt jelenti: a bíróságok között nincs eltérés a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, azaz mi a jogi norma alapvető tartalma, illetve azt hogyan kell alkalmazni. A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható. Ennek megfelelően a Pp. 410. § (2) bekezdés ca) pontjára hivatkozó engedélyezés iránti kérelem tartalma az engedélyezést megalapozó két feltételnél eltérő: míg a joggyakorlat egységének érdekében a nem egységes bírói gyakorlatot, addig a joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása érdekében az egységes bírói gyakorlatot és az attól való eltérés indokoltságát kell bemutatni és megindokolni. Ennek alapján a Pp. 409. § (2) bekezdésének a) pontja „vagylagos” eseteket tartalmaz, amelyből az következik, hogy a rendelkezés két fordulata egyszerre nem állhat fenn, egyszerre nem képezheti az engedélyezés alapját, mert (az első fordulat értelmében) vagy nincs egységes bírói gyakorlat, vagy (a második fordulat értelmében) van egységes bírói gyakorlat, de az már nem irányadó, nem támogatható.

[29] Az előzőeknek megfelelően a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont első fordulata alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben be kell mutatni a jogerős határozat által felvetett elvi jelentőségű jogkérdéssel összefüggésben a nem egységes bírói gyakorlatot aszerint, hogy az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket – másodfokon jogerőre emelkedett, vagy legfelsőbb bírósági (kúriai) döntést – egyértelműen azonosítható módon meg kell jelölni (Kúria Pfv.IV.20.723/2022/2., Pfv.V.20.992/2021/3., Pfv.I.20.307/2021/2.). A II. rendű alperes ugyanakkor egyáltalán nem jelölt meg ilyen eltérő döntéseket. A Kúria azonban a joggyakorlat egysége biztosításának szükségességére alapított

hivatkozást érdemben nem vizsgálhatja, amennyiben a fél széttartó (divergáló) bírói gyakorlatot nem jelöl meg (Kúria Gfv.V.30.282/2023/2.), következésképp a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont első fordulatra alapítottna a felülvizsgálat nem volt engedélyezhető.

[30] A joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása – mint a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont második fordulatában szabályozott engedélyezési ok – tekintetében pedig azt kell bemutatni, hogy a jogerős határozat által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a már kialakult és egységes bírói gyakorlat követése mely körülmények változására tekintettel nem támogatható (Kúria Pfv.V.20.396/2023/2., Pfv.II.20.782/2022/3., Pfv.II.20.838/2022/3.). A II. rendű alperes azonban ebben az esetben sem jelölt meg olyan döntéseket, amelyekkel egy adott jogkérdésben kialakult gyakorlatot szemléltetnek, és arra sem nyilatkozott, hogy mi indokolná ehhez képest az eltérést, a joggyakorlat továbbfejlesztését.

[31] Mindezek alapján a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont első és második fordulata szerinti engedélyezés feltételeinek egyike sem állt fenn, következésképpen e jogszabályhely alapján nem volt lehetőség a felülvizsgálat engedélyezésére.

[32] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja abban az esetben teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt indokolt. A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja szerinti engedélyezési ok esetén alapvető törvényi feltétel, hogy a fél által az ügy érdemére kihatónak állított jogszabálysértés(ek) vizsgálata elvi jelentőségű jogkérdésben legyen szükséges. A Kúria gyakorlata szerint ugyanakkor önmagában a felülvizsgálati kérelemben támadott jogerős ítélet vélt vagy valós jogszabálysértő volta nem ad lehetőséget a felülvizsgálat engedélyezésére (Pfv.V.21.285/2022/2.). A Kúria az engedélyezési kérelem elbírálása során az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét nem vizsgálja.

[33] A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontjára alapított engedélyezés iránti kérelemmel összefüggésben azt is kiemeli, hogy az erre való hivatkozás szintén az engedélyezésnek két eltérő – vagylagos – feltételét jelöli meg, az engedélyezés két eltérő esetét öleli fel, ebből következően azok eltérő indokolást igényelnek. Amíg a felvetett jogkérdés „különleges súlya” miatt a jogerős ítélet felülvizsgálatára kizárólag akkor van lehetőség, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat és ez a Kúria iránymutatását szükségessé teszi, addig a felvetett jogkérdés „társadalmi jelentősége” miatt akkor indokolt a jogerős ítélet felülvizsgálata, ha a jogkérdés a jogalanyok széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érinti. További feltétel, hogy ezekben az esetekben a felülvizsgálat csak akkor engedélyezhető, ha a Kúria az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett határozatában (Kúria Pfv.V.20.750/2023/2.).

[34] Ezekkel az engedélyezési okokkal kapcsolatban a Kúria már számos határozatában [Pfv.V.21.294/2022/2., Gfv.V.30.561/2022/2., Gfv.V.30.562/2022/2., Pfv.V.21.323/2022/2. (BH 2023.71.)] rámutatott arra, hogy a Pp. 409. § és 410. § egybevetett tartalmából következően valamennyi engedélyezési ok – így a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja esetében is – alapvető törvényi feltétel, hogy a fél által az ügy érdemére kihatónak állított jogszabálysértés(ek) vizsgálata elvi jelentőségű jogkérdést vessen fel. A felülvizsgálat engedélyezése körében elvi jelentőségű jogkérdésnek az a jogkérdés minősül, amely egy jogszabály rendelkezésének értelmezésével, az alkalmazandó norma alapvető tartalmával és

az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel függ össze [Kúria Pfv.V.20.675/2022/2., Pfv.V.21.323/2022/2. (BH 2023.71.), Gfv.VI.30.523/2022/2., Pfv.V.20.603/2023/2.]. Emellett a Kúria rámutat arra is, hogy nem mellőzhető annak levezetése sem, hogy a felülvizsgálattal érintett jogerős ítéletre figyelemmel, arra vonatkoztatva mennyiben indokolt a Kúria részéről e kérdésben az állásfoglalás, vagyis milyen hatással lehet a Kúriának a jogkérdésben tett állásfoglalása a jogerős ítéletre (Kúria Gfv.VI.30.523/2022/2.).

[35] Mindezekhez képest a II. rendű alperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében a fenti követelményeket kielégítő módon nem jelölt meg a jogerős ítélettel, az annak alapját képező jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésbe hozható olyan elvi jelentőségű jogkérdést, amely a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása során vizsgálható lenne. A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem ugyanis egyáltalán nem tartalmazza az általa hivatkozott jogszabálysértésekből kiindulva absztrakt formában a hivatkozott engedélyezési ok alapjául szolgáló jogkérdéseket. Az engedélyezési kérelem a hivatkozott engedélyezési ok körében a II. rendű alperes megfogalmazása szerint „jogkérdések halmazát” tartalmazza csupán, amely ebben a formában elvi jelentőségű konkrét jogkérdésként nem értelmezhető. Ennek keretében – egy mondaton belül – az II. rendű alperes olyan jogintézményeket, és ezekhez részben kapcsolható jogkérdéseket vet fel, amelyek általában összefüggésbe hozhatók ugyan a devizahiteles ügyekkel, de a konkrét elvi jelentőségű jogkérdés megfogalmazása elmaradt, a megjelölt „jogkérdések halmaza” nem tekinthető a fentiek szerinti elvi jelentőségű jogkérdésnek, amely alapján a felülvizsgálat engedélyezhető lenne.

[36] A Kúria a fentiektől függetlenül a felülvizsgálati kérelem tartalma alapján egyáltalán azonosítható jogkérdések alapján sem találta engedélyezhetőnek a felülvizsgálatot az alábbiak miatt.

[37] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben szereplő „jogkérdések halmazával” kapcsolatban a Kúria mindenekelőtt arra mutat rá, hogy az engedélyezés alapját képező jogkérdés nem tetszőleges, vagy valamiféle módon a jogvita tárgyával összefüggésbe hozható jogkérdés lehet, hanem csak olyan jogkérdés, amelyet maga a felülvizsgálattal támadott határozat vetett fel akként, hogy abban állást is foglalt (Kúria Pfv.III.20.761/2024/2., Pfv.III.20.595/2024/2.). A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tehát fogalmilag szoros kapcsolatban kell, hogy álljon a támadott jogerős ítélettel. Mindenekelőtt úgy, hogy – a Kúria egységes gyakorlata szerint (Gfv.III.30.414/2022/2., Pfv.III.20.216/2024., Gfv.III.30.063/23/3.) – kizárólag olyan kérdés szolgálhat a felülvizsgálat engedélyezésének alapjául, amelyben maga a támadott jogerős ítélet is konkrétan állást foglalt, és ezt az ítéleti értelmezést lehet a felvetett jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt a felülvizsgálat engedélyezésével vizsgálat alá vonni.

[38] Ehhez képest a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben megjelölt, az „árfolyamkockázat megítélése”, „különösen a kellő idő kérdése”, „a felmondás utáni jogkövetkezmény vizsgálata” „a devizaelszámolású tartozásra forint késedelmi kamat alkalmazása” mint „jogkérdés” eleve nem is tartozik ebbe a körbe. Ezekben a kérdésben ugyanis a másodfokú bíróság egyáltalán nem foglalt állást. Az árfolyamkockázati tájékoztatás tartalmi megfelelőségét ugyanis az eljáró bíróságok a jelen perben egyáltalán nem vizsgálták, ahogy a felmondás jogszerűségét sem, a jogi álláspontjuk az volt, hogy ezek tárgyában az

előzményi perben meghozott jogerős ítélet „ítélt dolgot” teremtett. A felperes keresetét nem is az előzményi perben már jogellenesnek minősített felmondásra, hanem a szerződéses futamidő lejártára alapította. A felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet a II. rendű alperesnek a kockázatfeltárás időbeliségére vonatkozó hivatkozását eljárási okból – mivel úgy ítélte meg, hogy e hivatkozását a II. rendű alperes a fellebbezésében megfelelő jogszabályi hivatkozásokkal nem támasztotta alá – egyáltalán nem vizsgálta érdemben, ebben a jogkérdésben, vagyis a kellő idő követelménye érvényesülésének kérdésében a másodfokú bíróság érdemben ezért szintén nem foglalt állást, nem döntött. A jogerős ítélet „a devizaelszámolású tartozásra forint késedelmi kamat alkalmazásáról” sem döntött, mert az eljáró bíróságok álláspontja egyező volt a tekintetben, hogy a felperest nem illeti meg késedelmi kamat. Ekként – a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tartalma szerint azonosítható – fenti jogkérdésekben a felülvizsgálat engedélyezésének ebben a körben is szükséges és alapvető feltétele, azaz a jogszabálysértés vizsgálata [Pp. 409. § (2) bekezdés] fogalmilag fel sem merülhet. Ezért az előadott jogkérdésekben emiatt sem volt engedélyezhető a felülvizsgálat.

[39] Az ebben a körben megjelölt és azonosítható utolsó jogkérdés végül az „árfolyamrés jogkövetkezményeinek” kérdésköre volt. Ebben, a II. rendű alperes ellenkérelmében, majd a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében is hivatkozott kérdésben azonban a Kúria már több precedens határozatában is állást foglalt.

[40] Így (Kúria Pfv.II.20.708/2023/7., Pfv.II.20.037/2023/5., Gfv.I.30.369/2023/6.) kimondta – figyelembe véve az EUB e tárgykörben született határozatait –, hogy a különmű árfolyamok alkalmazásával összefüggésben olyan semmisségi ok áll fenn, amelyet a DH1 tv. 3. §-a úgy orvosolt, hogy a semmis kikötés helyébe mind a folyósítás, mind a törlesztés tekintetében az MNB által meghatározott, az esedékesség időpontjában jegyzett árfolyamot kell alkalmazni, az ilyen típusú kölcsönügyletekben foglalt kötelezettségekre vonatkozó tisztességtelen szerződési feltételt olyan jogszabályi rendelkezéssel helyettesítette, amely megfelel a Fogyasztói Irányelv célkitűzéseinek. Mindezek figyelembevételével a magyar jogalkotó által az árfolyamrés alkalmazásából adódó tisztességtelen szerződési feltételek helyébe léptetett szerződési rendelkezések az uniós joggal összhangban állnak (Pfv.VI.20.354/2024/7.). Ezzel egyezően a Kúria Pfv.21.204/2024/10. számú ítéletében pedig arra mutatott rá, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések árfolyamrésre vonatkozó szerződési feltételeinek tisztességtelensége esetében a DH1 tv. és a DH2 tv. rendelkezései biztosítják azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztók az ilyen feltételek hiányában lettek volna.

[41] Tekintve, hogy a fentiek alapján a II. rendű alperes által ebben a körben hivatkozott – és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem tartalma szerint azonosítható – további jogkérdésben a Kúria a fentiek szerint már állást foglalt, így az engedélyezés ez okból sem volt lehetséges.

[42] A Kúria végül a Pp. 409. § (2) bekezdés c) pontja vonatkozásában azt hangsúlyozza, hogy abban az esetben sem automatikus a felülvizsgálat engedélyezése, ha a fél előzetesen indítványozta az általa felvetett jogértelmezési kérdés Európai Unió Bírósága elé terjesztését. A hivatkozott jogszabályhely alapján a felülvizsgálat engedélyezésének feltétele, hogy az uniós jogszabály alkalmazása vagy annak elmaradása az ügy érdemére kihatott és a Kúria úgy

ítéli meg, hogy a fél által felvetett jogkérdést az EUB elé kell terjeszteni (Pfv.VI.20.396/2024/8.).

[43] Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk (2) bekezdése alapján előzetes döntéshozatali eljárást a jogvita eldöntéséhez szükséges uniós jogkérdés vonatkozásában lehet indítványozni. Nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az Európai Unió Bírósága már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése annyira nyilvánvaló, hogy azzal kapcsolatban észszerű kétség nem merül fel (283/81. sz. CILFIT-ügy 21. pont).

[44] A Kúria rámutat arra, hogy a II. rendű alperes az engedélyezés alapjául szolgáló, a fenti követelményeket kielégítő jogértelmezési kérdést egyáltalán nem jelölt meg, az általa az engedélyezési kérelemben előadottak nyelvtani szempontból sem értelmezhetők. Az sem volt azonosítható a kérelméből, hogy ebben a körben az uniós jog mely rendelkezésének az értelmezését tartja szükségesnek, az EUB felé megfogalmazott kérdést egyértelműen beazonosítani sem lehetett. Mindezek alapján a Kúria sem találta indokoltnak a II. rendű alperes kérelmét az EUB előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére, az a jogvita eldöntéséhez nem volt szükséges. E kérdésben egyebekben maradéktalanul egyetértett a másodfokú bíróság által kifejtettekkel is.

[45] A Kúria a fentiekre tekintettel, a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján a felülvizsgálatot megtagadta.

[46] A II. rendű alperes személyes költségmentességére figyelemmel a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján a felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték az állam terhén marad.

[47] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. június 24.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző